

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 4Cob/81/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1115219604
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Elena Kúšová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2022:1115219604.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Kúšovej a členiek senátu JUDr. Tatiany Pastierikovej a JUDr. Dany Šiffalovič v právnej veci žalobcu: EDYPLUS s.r.o., Žilinská cesta 130, 921 01 Piešťany, IČO: 36 258 881, zastúpený: Palkovič advokátska kancelária s.r.o., Kapitulská 20, 917 01 Trnava, IČO: 47 255 609, proti žalovanému 1/: Transprojekt s.r.o., Železničiarska 13, 811 04 Bratislava, IČO: 35 729 651 a žalovanému 2/: I.P.R. LIMITED, Thessalonikis Street, NIKOLAU PENTADROMOS CENTER, 6th floor, Flat/office 607/A, Limassol, Cyprus, zastúpený: JUDr. Martin Kello, advokát, Šafárikovo nám. 4, 811 02 Bratislava, v konaní o určenie neexistencie záložného práva k nehnuteľnostiam, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I č.k. 38Cb/134/2015-438 zo dňa 11.06.2019 v znení opravného uznesenia č.k. 38Cb/134/2015-488 zo dňa 27.01.2021, takto

rozhodol:

Krajský súd v Bratislave odvolanie žalobcu proti I. výroku rozsudku Okresného súdu Bratislava I č.k. 38Cb/134/2015-438 zo dňa 11.06.2019 v znení opravného uznesenia č.k. 38Cb/134/2015-488 zo dňa 27.01.2021 o d m i e t a .

Krajský súd v Bratislave rozsudok Okresného súdu Bratislava I č.k. 38Cb/134/2015-438 zo dňa 11.06.2019 v znení opravného uznesenia č.k. 38Cb/134/2015-488 zo dňa 27.01.2021 v časti II. a III. výroku p o t v r d z u j e .

Žalovaný 2/ má proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, o výške ktorej rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Žalovanému 1/ nepriznáva proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie I. výkonom návrh žalovaného 2/ na prerušenie konania do právoplatného skončenia konania sp. zn. 1CbZm/24/2015 vedeného na Okresnom súde Bratislava V zamietol. II. výkonom súd žalobu v celom rozsahu zamietol. III. výkonom žalobcu zaviazal zaplatiť žalovaným plnú náhradu trov konania. O výške trov konania súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku vo veci samej.

V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že návrhom podaným na súd dňa 21.07.2015 žiadal žalobca, aby súd určil, že Zmluva o zriadení záložného práva k stavbe bez súpisného čísla, stojacej na pozemku parc. č. XXXXX/X, zapísanej na LV č. XXXX, vedenom pre k.ú. Z. O., P. N.-O..Č.. Z. O., P. N. L. a k pozemku parc. č. XXXXX o výmere XXXX O., druh pozemku R. A. V. D. zapísanom na LV č. XXXX, vedenom pre k.ú. Z. O., P. N.-O..Č.. Z. O., P. N. L. uzavretá dňa 29.10.2013 medzi žalovaným 1/ a žalovaným 2/ je neplatná.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom sporových strán a oboznámením sa s listinnými dôkazmi a to: návrh vo veci samej, výpis z LV č. XXXX, výpis z LV č. XXXX, zmenkový platobný rozkaz č.k. 1 Zm 791/2014 zo dňa 1.12.2014, Zmluva o zriadení záložného práva zo dňa 29.10.2013, Dohoda o zmene obsahu záväzku a pristúpení k záväzku zo dňa 29.10.2013, Dodatok č. 1 k Zmluve o zriadení záložného práva uzavretej dňa 29.10.2013 zo dňa 29.10.2013 a ostatné listinné dôkazy v spise, z ktorého ustálil nasledujúci skutkový stav:

Zo Zmluvy o zriadení záložného práva zo dňa 29.10.2013 súd zistil, že dňa 29.10.2013 žalovaný 1/ ako záložca a žalovaný 2/ ako záložný veriteľ uzatvorili zmluvu o zriadení záložného práva k stavbe bez súpisného čísla, stojacej na pozemku parc. č. XXXXX/X, zapísanej na LV č. XXXX, vedenom pre k.ú. Z. O., P. N.-O..Č.. Z. O., P. N. L. a k pozemku parc. č. XXXXX o výmere XXXX O., druh pozemku R. A. V. D. zapísanom na LV č. XXXX, vedenom pre k.ú. Z. O., P. N.-O..Č.. Z. O., P. N. L. na základe Dohody o zmene obsahu záväzku a pristúpení k záväzku zo dňa 29.10.2013.

Zo žalobného návrhu súd zistil, že žalobca sa žalobou domáhal určenia absolútnej neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva z dôvodu, že neobsahuje v rozpore s ust. § 151b, ods. 3 OZ určenie hodnoty zabezpečenej pohľadávky tým, že neurčuje najvyššiu hodnotu istiny neurčuje ani hodnotu zabezpečenej pohľadávky. Neplatnosť zmluvy žiadnym spôsobom neovplyvnilo ani podpísanie dodatku k zmluve s určením najvyššej hodnoty istiny tým, že absolútnu neplatnosť zmluvy nie je možné dodatočne zhojiť. Svoj naliehavý právny záujem na žalobe žalobca odôvodnil tvrdením, že jeho právne postavenie bolo v dôsledku uzatvorenia zmluvy znevýhodnené a ohrozené nakoľko žalovaný 1/ je výlučným vlastníkom nehnuteľností a tieto sú jeho jediným majetkom. Uviedol tiež, že medzi žalobcom a žalovaným 1/ súčasne prebieha na tunajšom súde konanie sp. zn. 1CbZm 24/2015.

Žalovaný 1/ sa v konaní nevyjadril vôbec a súčasne sa nezúčastnil žiadneho z nariadených pojednávaní bez ospravedlnenia.

Žalovaný 2/ sa vo veci vyjadril podaním zo dňa 04.10.2016. Uviedol, že predmetné záložné právo bolo zapísané na LV č. XXXX a XXXX, vzniklo a bolo riadne zapísané so súhlasom žalobcu. Potvrdil existenciu konania 1CbZm/24/2015 o zaplatenie sumy 1.394.208,30 Eur vedenom na OS BA V voči žalovanému 1/, ktoré však ku dňu rozhodovania vo veci nie je právoplatne ukončené. Poprel tvrdenie žalobcu o neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva tvrdením, že hodnota zabezpečenej pohľadávky je zrejmá a teda určenie najvyššej hodnoty nie je potrebné. Vzniesol námietku nedostatku naliehavého právneho záujmu žalobcu na určení neplatnosti zmluvy s odôvodnením, že existencia iného súdneho sporu, ktorého výsledok je voči žalovanému 1/ otázný, nezakladá naliehavý právny záujem žalobcu na určení neplatnosti zmluvy, ktorej nebol účastníkom.

Podaním zo dňa 20.10.2017 žalobca požiadal o pripustenie zmeny žaloby tak, že nežiadal pôvodné určenie neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva zo dňa 29.10.2013, ale žiadal určiť neexistenciu záložného práva k nehnuteľnostiam.

Súd zmenu žaloby pripustil uznesením na pojednávaní dňa 24.07.2018.

Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa ustanovení § 137 písm. c), § 191 ods. 1, § 218 ods. 1, § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

Súd ako prvú skúmal dôvodnosť námietky nedostatku naliehavého právneho záujmu žalobcu na žalobe z dôvodu neexistencie vymáhateľnej pohľadávky vznesenú žalovaným 2/. Podľa názoru súdu (aj s ohľadom na ustálenú judikatúru) je existencia vymáhateľnej pohľadávky predpokladom naliehavého právneho záujmu veriteľa (ktorý nie je účastníkom zmluvného vzťahu) na určení neplatnosti zmluvného vzťahu a tým na určení, že žalovaný 1/ je vlastníkom nehnuteľností bez obmedzení záložnou zmluvou. Je síce pravdou, že v zmysle ustálenej judikatúry sa určenia neplatnosti zmluvy môže domáhať aj iná osoba ako účastník zmluvy, ale len a výhradne za predpokladu, že disponuje vymáhateľnou pohľadávkou voči vlastníkovi nehnuteľností (žalovanému 1/). Z vykonaného dokazovania je nesporné, že konanie 1CbZm/24/2015 nebolo v čase podania žaloby (a ani v čase vyhlásenia rozsudku) právoplatne ukončené, a teda že žalobca vymáhateľnou pohľadávkou nedisponuje, a teda nemá naliehavý právny záujem na určení neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva.

Uznesením zo dňa 24.07.2018 súd na základe návrhu žalobcu pripustil zmenu žaloby tak, že žalobca už nežiadal určenie neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva, ale žiadal určiť neexistenciu záložného práva. Po zmene žaloby súd skúmal aktívnu legitímáciu žalobcu na určení neexistencie záložného práva. Podľa názoru súdu sú na žalobu o určenie neexistencie záložného práva aktívne legitimovaní len záložca a záložný veriteľ. Žalobca ako veriteľ so splatnou ale nevymáhateľnou pohľadávkou teda nie je aktívne legitimovaným subjektom na žalobu na určenie neexistencie záložného práva k nehnuteľnostiam. Zdôraznil, že vecná legitímácia (ako aj naliehavý právny záujem na strane žalobcu) musí existovať v čase vyhlásenia rozsudku. Za nesporné súd považoval, že nositeľmi hmotnoprávneho oprávnenia a povinností zo zmluvy o zriadení záložného práva sú výhradne žalovaný 1/ ako záložca

a žalovaný 2/ ako záložný veriteľ. Žalobca teda ako neúčastník hmotnoprávneho vzťahu nemá aktívnu legitimitáciu domáhať sa určenia neexistencie práva.

V konaní, ktorého predmetom je určenie, či tu záložné právo je alebo nie je, sú teda nositeľmi práv a povinností, o ktoré v konaní ide, záložný veriteľ, ktorý má pohľadávku zaistenú sporným záložným právom a záložný dlžník, ktorý je vlastníkom (majiteľom) predmetu sporného záložného práva (t.j. zálohu). Právnych sfér ďalších osôb (napr. veriteľa záložného dlžníka) sa toto konanie netýka, pretože výsledok konania (rozhodnutie o tom, či tu záložné právo je alebo nie je) nemôže mať - na rozdiel od záložného veriteľa a záložného dlžníka - na ich právne pomery žiadny vplyv (nemôže mať žiadny dopad na vymedzenie ich práv alebo povinností týmto súdnym rozhodnutím) (rozsudok NS ČR sp. zn. 21Cdo 679/2001).

Súčasne súd procesný útok žalobcu v konaní vyhodnotil ako obchádzanie zákona s odôvodnením, že jeho procesný útok v konaní a odôvodňovanie naliehavého právneho záujmu smerovali k nároku na platnosť (resp. neúčinnosť) právneho úkonu napriek skutočnosti, že žalobou po jej zmene sa domáhal určenia neexistencie práva.

Dodal, že aj keby bola rozsudkom súdu určená neexistencia záložného práva žalovaného 2/ k nehnuteľnostiam žalovaného 1/ a rozsudok by bol podkladom pre výmaz záložného práva žalovaného 2/, žalobca by nemohol viesť výkon rozhodnutia predajom nehnuteľností z dôvodu, že nemá titul pre výkon rozhodnutia - exekučný titul. Z uvedeného dôvodu žalobca nemá na požadovanom určení naliehavý právny záujem, pretože ani v prípade vyhovenia žalobe, by nemohlo dôjsť k odstráneniu právnej neistoty v jeho právnom postavení alebo k zamedzeniu ním tvrdeného ohrozenia jeho práva z dôvodu, že k dátumu rozhodnutia nedisponuje vykonateľným rozhodnutím súdu. Súd na základe uvedeného konštatoval, že žalobca neunesol dôkazné bremeno preukázania svojej aktívnej legitimitácie a naliehavého právneho záujmu, a preto rozhodol tak ako je uvedené vo výrokovej časti rozsudku. Súd sa vzhľadom na uvedené odôvodnenie, nezaoberal ďalšou argumentáciou strán sporu a neriešil tvrdenú platnosť, resp. neplatnosť zmluvy o zriadení záložného práva, existenciu a tvrdenú antedatovanosť dodatku k zmluve, tvrdený súhlas žalobcu s uzatvorením zmluvy o zriadení záložného práva. Súd tiež síce v konaní na návrh žalobcu vykonal výsluch svedka M. F. G., ale vzhľadom na uvedené neboli výsluchom zistené skutočnosti podkladom pre rozhodnutie súdu. Žalobca v konaní navrhol tiež výsluch svedka L. A. N., avšak vzhľadom na jeho vyjadrenie pred ukončením dokazovania mal súd za to, že na výsluchu svedka netrvá.

Súd zamietol návrh žalovaného 2/ na prerušenie konania do právoplatného skončenia konania sp. zn. 1CbZm/24/2015 vedeného na Okresnom súde Bratislava V, ktorý navrhol v podaní zo dňa 04.10.2016 z dôvodu, že ani právoplatné rozhodnutie vo veci by neznamenal existenciu vykonateľného rozhodnutia v čase podania žaloby. Keďže žalovaní boli vo veci v celom rozsahu úspešní, súd im priznal nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu 100 %.

2. Opravným uznesením č.k. 38Cb/134/2015-488 zo dňa 27.01.2021 súd prvej inštancie opravil v písomnom vyhotovení rozsudku č.k. 38Cb/134/2015-438 zo dňa 11.06.2019 záhlavie v časti označenia žalovaného 1/ identifikačným číslom tak, že správne identifikačné číslo žalovaného 1/ znie: „IČO: 35 729 651“.

3. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Svoje podanie odôvodnil tým, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP, rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP.

Žalobca nesúhlasil so záverom súdu prvej inštancie, že nemá v danej veci naliehavý právny záujem, keď nedisponuje vymáhateľnou pohľadávkou. Zdôraznil, že záložná zmluva neobsahovala určenie hodnoty zabezpečovanej pohľadávky. Ako vyplýva z definície zabezpečovanej pohľadávky uvedenej v záložnej zmluve, a ako uvádza aj sám žalovaný 2/, ku dňu uzavretia záložnej zmluvy, zabezpečovaná pohľadávka bola jednoznačne v záložnej zmluve špecifikovaná. Pri takto špecifikovanej zabezpečenej pohľadávke, ale jednoznačne nie je možné jej vyčíslenie, resp. určenie jej hodnoty, ku dňu uzavretia záložnej zmluvy. Na určenie výšky (resp. hodnoty) zabezpečenej pohľadávky totiž nepostačuje len výpočet pohľadávky z Dohody o pristúpení k záväzku zo dňa 29.01.2013, ktorá tvorí len časť kalkulácie celkovej hodnoty zabezpečenej pohľadávky. Keďže záložná zmluva ku dňu jej podpisu neobsahovala určenie hodnoty zabezpečenej pohľadávky, podstatnou náležitosťou jej obsahu bolo aj určenie najvyššej hodnoty istiny, do ktorej sa pohľadávka zabezpečuje. Túto náležitosť, ale záložná zmluva ku dňu jej podpisu neobsahovala a preto je absolútne neplatným právny úkonom. Žalobca mal za to, že tým, že súd nesprávne vyhodnotil tvrdený a preukazovaný naliehavý právny záujem, návrh na prerušenie

konania zamietol a následne i žalobu bez preukázania naliehavého právneho záujmu zamietol, dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza i z nesprávneho právneho posúdenia veci, pretože: neexistuje žiaden iný zákonný spôsob ako dospieť k určeniu neexistencie záložného práva z neplatnej záložnej zmluvy z dôvodu zmeny právnej úpravy; súd zamietnutím žaloby zhojil zrejmú absolútnu neplatnosť právneho úkonu a považuje takýto rozporný právny úkon s právnym poriadkom za zákonný a tým žiaduci; vyhovením žalobe, by sa zvrátil nezákonný postup žalovaných; vyhovujúca žaloba by vytvorila pevný právny základ pre účastníkov sporu a tým sa bez akýchkoľvek pochyb predíde prípadne ďalším žalobám na plnenie, pričom; pri vyhovení žaloby ani neexistuje možnosť podania žaloby na plnenie, pretože takáto žaloba je už podaná a táto nesleduje reparáciu škodlivých právnych následkov zo strany žalovaného 1/ a oboch žalovaných. Žalobca zastával názor, že naliehavý právny záujem je u neho daný, pretože rozhodnutie súdu, ktorého sa domáha je, bez všetkého, podkladom pre vykonanie zmeny zápisu záložného práva (v tomto prípade jeho výmazu) v katastri nehnuteľností a je spôsobilou listinou na zápis v katastri nehnuteľností záznamom, bez ďalšieho, a túto je príslušný Okresný úrad a jeho katastrálny odbor povinný akceptovať. Žaloba slúži potrebám praktického života a žalobca nemá inú možnosť ako odstrániť vzniknutú neistú situáciu, nezákonným právnym vzťahom, ktorým bolo nezákonným spôsobom zriadené neexistujúce záložné právo. Za nesprávny potom považoval i záver súdu o nedostatku aktívnej legitímácie v konaní o určení neexistencie záložného práva. Žalobca zdôraznil, že dôvodom, prečo sa domáha už len určenia neexistencie záložného práva je práve zmena právnej úpravy, a to s prihliadnutím na § 137 písm. c) CSP. Okrem toho namietal, že ak súd dospel k záveru, že dôvodom nepreukázanie naliehavého právneho záujmu na strane žalobcu je skutočnosť, že nedisponuje vykonateľným rozhodnutím súdu, je potom bod 23. rozsudku, ktorým odôvodňuje zamietnutie návrhu na prerušenie

konania zo strany žalovaného 2/, absolútne protirečivým. Je zrejmé, že rozhodnutie súdu záviselo od otázky, ktorú nie je a ani nemôže byť v tomto konaní oprávnený riešiť, pretože táto sa rieši v konaní pred Okresným súdom Bratislava V pod sp. zn. 1CbZm/24/2015. Práve žalovaný 2/, ktorý je účastníkom záložnej zmluvy, tým že navrhol prerušiť konanie, konal tak, aby bola odstránená akákoľvek pochybnosť vzťahu založeného žalovanými. Mal za to, že nespravodlivému následku a dôsledku možno účelne čeliť práve prerušením konania až do právoplatného skončenia konania, ktorého výsledkom môže byť vykonateľná pohľadávka, o to viac, ak bez prerušenia konania, súd deklaroval zamietnutím žaloby nezákonný postup v procese uzatvorenia záložnej zmluvy a deklaruje existenciu nezákonného záložného práva, napriek absolútnej neplatnosti právneho úkonu. V neposlednom rade, nie je zrejmé akými úvahami sa súd riadil, keď na jednej strane ako dôvod zamietnutia uviedol neexistenciu vymáhateľnej pohľadávky a na strane druhej zamietol návrh na prerušenie konania s argumentom, že ani v prípade, ak by táto existovala, ani právoplatné rozhodnutie vo veci by neznamenovalo existenciu vykonateľného rozhodnutia v čase podania žaloby, pričom táto môže v zmysle ustálenej judikatúry existovať i v čase vyhlásenia rozsudku. Ak je teda rozhodnutie súdu závislé od otázky, ktorú nie je v tomto konaní oprávnený riešiť a žalobca sa v inom konaní domáha jej právoplatného priznania, pričom návrh podala akákoľvek strana sporu, je spravídla daný dôvod na prerušenie konania o určení neexistencie záložného práva ako vhodný a súladný postup súdu so zásadou spravodlivej ochrany práv, o to viac ako súd môže prerušiť konanie i bez návrhu, pričom rozhodnutie vo veci samej nie je iným vhodným opatrením. Iný postup súdu je podľa žalobcu možné chápať ako arbitrárny a ústavne neudržateľný. Na základe uvedeného navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil podľa § 391 ods. 1 CSP a konanie prerušil do právoplatného skončenia veci vedenej pred Okresným súdom Bratislava V pod sp. zn. 1CbZm/24/2015.

4. K odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný 2/ podaním doručeným súdu dňa 15.08.2019. Napadnutý rozsudok považoval za vecne správny, netrpíaci žiadnymi vadami, pretože naliehavý právny záujem na podanej žalobe neexistuje. Rovnako tak je, podľa názoru žalovaného 2/, nepochybné, že žalobca nemá na podaní určovacej žaloby ani aktívnu vecnú legitímáciu, pretože výsledok konania nemôže mať na právne pomery žalobcu žiadny vplyv. Poukázal na to, že aj podľa pôvodného procesnoprávneho predpisu, ktorým bol Občiansky súdny poriadok, by musel žalobca preukazovať existenciu naliehavého právneho záujmu a rovnako tak, by musel preukázať aj existenciu svojej pohľadávky. Tvrdenie žalobcu, že záložná zmluva by mala byť absolútne neplatná, žalovaný 2/ odmietol, a to z dôvodov uvedených v prvom vyjadrení k žalobnému návrhu. Pokiaľ aj záložná zmluva pôvodne neobsahovala určenie najvyššej hodnoty istiny, do ktorej sa pohľadávka zabezpečuje, táto skutočnosť nespôsobuje jej absolútnu neplatnosť. Záložná zmluva musí túto náležitosť obsahovať len v prípade, pokiaľ zmluva neurčuje hodnotu zabezpečenej pohľadávky (§ 151b ods. 3 Občianskeho zákonníka) - čo ale nie je tento prípad. V tomto prípade záložná zmluva jednoznačne určuje, ktoré pohľadávky zabezpečuje

- ide o pohľadávky z titulu Dohody o pristúpení k záväzku - a teda určenie najvyššej hodnoty istiny, do ktorej sa pohľadávka zabezpečuje sa nevyžaduje. Žalovaný 2/ ďalej poukázal na to, že pohľadávka žalobcu voči spoločnosti Transprojekt, s.r.o. ku dnešnému dňu nie je judikovaná, pričom nie je vylúčené, že súd v súvisiacom konaní žalobcovu žalobu zo zmenky zamietne. Totiž samotná existencia tzv. pohľadávky ešte nezakladá naliehavý právny záujem. Naliehavý záujem na strane žalobcu by mohol vzniknúť až vtedy keď by disponoval právoplatným rozhodnutím na zaplatenie pohľadávky, pričom spoločnosť Transprojekt, s.r.o. by žalobcovi pohľadávku nezaplatila a zároveň žalobca by voči spoločnosti Transprojekt, s.r.o. zahájil exekúciu. Tieto skutočnosti potvrdzuje aj konštantná súdna judikatúra (napr. rozsudok NS ČR sp. zn. 30 Cdo 1943/2004). Podotkol, že žalobcovi (ak sa domnieva, že zriadením záložného práva mohol byť snáď ukrátený - voči čomu sa žalovaný 2/ ohradil) nič nebránilo, aby podal žalobu o neúčinnosť právneho úkonu a súd by si v konaní o neúčinnosti právneho úkonu musel prejudiciálne vyhodnotiť aj to, či je záložná zmluva platným alebo neplatným úkonom. Ďalej uviedol, že žalobca tiež opomína, že určovací žaloba nie je prípustná v prípadoch, kde je možné žalovať priamo na plnenie. Poukázal na to, že žalobca si uplatnil žalobu na náhradu škody aj priamo voči subjektu, z titulu konania ktorého vznikla žalobcovi pohľadávka voči spoločnosti Transprojekt, s.r.o. Ide teda o ďalšie konanie zahájené zo strany žalobcu a vedené na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 17C/270/2014. Bez ohľadu na uvedené, žalobca so záložnou zmluvou, ktorej neplatnosti sa domáha, i tak udelil súhlas, o čom žalovaný 2/ v konaní predložil dôkaz. Okrem toho žalobca opomína, že nie len on je majiteľom pohľadávky. Majiteľom pohľadávky je aj žalovaný 2/, pričom žalobca sa snaží práve na úkor žalovaného 2/ bezdôvodne získať výhodnejšie postavenie, čo je právne neprípustné. Napokon negatívny určovací výrok i tak nie je spôsobilý na zápis do katastra nehnuteľností. V tomto smere poukázal na rozhodnutie NS SR sp. zn. 2Cdo 440/2013. Okrem toho poznamenal, že návrh na prerušenie konania podal žalovaný 2/, avšak len za splnenia podmienky, že súd prvej inštancie bude považovať naliehavý právny záujem žalobcu za preukázaný (čo sa nestalo). Akékoľvek hodnotenie návrhu na prerušenie konania (ktorý bol podmienený) preto zo strany žalobcu nemá žiadny právny význam. Bez ohľadu na uvedené tiež platí, že voči rozhodnutiu o návrhu, ktorým konanie nebolo prerušené, odvolanie nie je prípustné. Žalobca síce uvádza, že prerušením konania by získal procesnú výhodu, avšak on sám návrh na prerušenie konania pred súdom prvej inštancie nikdy nepodal. Keďže žalobca návrh na prerušenie konania podáva až v rámci svojho odvolania, avšak daný návrh je procesne nespôsobilý, pretože o návrhu na prerušenie konania je oprávnený rozhodovať len súd prvej inštancie, tomuto návrhu nie je možné vyhovieť. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil a žalovanému 2/ priznal náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

5. Ďalšie vyjadrenie podané nebolo.

6. Krajský súd v Bratislave, ako súd odvolací podľa § 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), preskúmal vec v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP) bez nariadenia pojednávania, pričom termín verejného vyhlásenia rozsudku bol v súlade s § 219 ods. 1, 3 a § 378 ods. 1 CSP oznámený na úradnej tabuli súdu a webovej stránke Krajského súdu v Bratislave. Odvolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie č.k 38Cb/134/2015-438 zo dňa 11.06.2019 v znení opravného uznesenia č.k. 38Cb/134/2015-488 zo dňa 27.01.2021 je potrebné potvrdiť ako vecne správne a v časti odvolania proti zamietnutiu návrhu na prerušenie konania odmietnuť.

7. Podľa § 137 písm. c) CSP, žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

8. Podľa § 121 ods. 1 CSP, rozsudkom rozhoduje súd vo veci samej.

9. Podľa § 234 ods. 1 CSP, súd rozhoduje uznesením, ak nerozhoduje vo veci samej.

10. Podľa § 355 ods. 2 CSP, proti uzneseniu súdu prvej inštancie je prípustné odvolanie, ak to zákon pripúšťa.

11. Podľa § 357 písm. n) CSP, odvolanie je prípustné proti uzneseniu súdu prvej inštancie o prerušení konania podľa § 162 ods. 1 písm. a) a § 164.

12. Podľa § 386 písm. c) CSP, odvolací súd odmietne odvolanie, ak smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné.

13. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

14. Podľa § 387 ods. 2 CSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

15. Odvolací súd sa v zmysle § 387 ods. 2 CSP stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia Okresného súdu Bratislava I č.k. 38Cb/134/2015-438 zo dňa 11.06.2019 v znení opravného uznesenia č.k. 38Cb/134/2015-488 zo dňa 27.01.2021, pretože vykazuje známky vecnej správnosti. V odvolaní žalobca neargumentuje žiadnymi skutočnosťami a dôkazmi, ktoré by mali za následok zrušenie daného rozhodnutia. Z konania pred súdom prvej inštancie i odvolacím súdom iný, než napadnutým rozsudkom vyslovený právny záver nevyplýva a v odvolaní uvedené argumenty nie sú spôsobilé privodiť iné právne hodnotenie stavu veci. Na zdôraznenie správnosti napádaného rozhodnutia uvádza odvolací súd nasledovné:

16. Žalobca sa podanou žalobou, po pripustení zmeny žaloby uznesením na pojednávaní dňa 24.07.2018, domáhal určenia neexistencie záložného práva k nehnuteľnostiam. Žalovaný 2/ v priebehu konania na súde prvej inštancie, pre prípad, že by súd považoval právny záujem žalobcu za naliehavý, s poukazom na § 164 CSP, navrhol prerušenie konania do právoplatného skončenia konania sp. zn. 1CbZm/24/2015 vedeného na Okresnom súde Bratislava V. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom, I. výrokom, návrh žalovaného 2/ na prerušenie konania do právoplatného skončenia konania sp. zn. 1CbZm/24/2015 vedeného na Okresnom súde Bratislava V zamietol. II. výrokom žalobu v celom rozsahu zamietol. III. výrokom žalobcu zaviazal zaplatiť žalovaným plnú náhradu trov konania. Žalobca s uvedeným nesúhlasil a rozsudok súdu prvej inštancie napadol v celom rozsahu odvolaním, namietajúc odvolacie dôvody podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. f), h) CSP.

17. Ako vyplýva z vyššie uvedeného, žalobca napadol rozhodnutie aj v časti výroku I., ktorým súd prvej inštancie zamietol návrh žalovaného 2/ na prerušenie konania do právoplatného skončenia konania sp. zn. 1CbZm/24/2015 vedeného na Okresnom súde Bratislava V. Odvolací súd s poukazom na 121 ods. 1 a § 234 ods. 1 CSP uvádza, že hoci súd prvej inštancie o návrhu žalovaného 2/ na prerušenie konania rozhodol rozsudkom, nešlo o rozhodnutie vo veci samej. Výrok, ktorým tak konajúci súd učinil, má charakter uznesenia, preto sa naň vzťahujú ustanovenia Civilného sporového poriadku, viažuce sa k spôsobu rozhodovania uznesením. Podľa § 355 ods. 2 CSP, proti uzneseniu súdu prvej inštancie je prípustné odvolanie iba ak to zákon pripúšťa. Podľa § 357 písm. n) CSP, odvolanie je prípustné proti uzneseniu súdu o prerušení konania podľa § 162 ods. 1 písm. a) a § 164 CSP. Zo znenia ustanovenia § 357 písm. n) CSP vyplýva, že zákon pripúšťa podať odvolanie proti uzneseniu o prerušení konania. V danom prípade však súd prvej inštancie návrhu na prerušenie konania, podanému žalovaným 2/, nevyhovел, pričom proti zamietajúcemu uzneseniu odvolanie nie je prípustné. Civilný sporový poriadok totiž v ustanovení § 357 nepripúšťa odvolanie voči uzneseniu o zamietnutí návrhu na prerušenie konania. Je síce pravdou, že súd prvej inštancie strany sporu poučil o možnosti podať odvolanie voči rozsudku nerozlišujúc jednotlivé výroky rozhodnutia, keď proti výroku rozsudku o zamietnutí návrhu na prerušenie konania odvolanie prípustné nie je. Mylné poučenie o tom, že je prípustný opravný prostriedok, však nezakladá právo na jeho uplatnenie. Skutočnosť nesprávneho poučenia účastníkov konania o prípustnosti opravného prostriedku proti napadnutému uzneseniu zo strany súdu, nezakladá ich procesnú legitimitáciu jeho uplatnenia, keďže jeho prípustnosť je ex lege vylúčená. (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Sžf/47/2010 zo dňa 07.12.2010). Vzhľadom k tomu, že žalobca podal odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie aj v časti výroku, ktorým súd zamietol návrh na prerušenie konania, hoci tak ako už bolo vyššie uvedené, voči takémuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné, odvolací súd z uvedeného dôvodu žalobcom podané odvolanie proti I. výroku rozhodnutia podľa § 386 písm. c) CSP odmietol. Na podporu uvedeného právneho názoru odvolací súd dáva do pozornosti uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10bo/15/2018 zo dňa 04.12.2018 a uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 512/2021 zo dňa 16.09.2021. Odvolací súd pre úplnosť dodáva, že v rámci odvolacieho konania nevhliadol dôvod na prerušenie predmetného konania aj bez návrhu.

18. Čo sa týka zamietnutia žaloby žalobcu, ktorou sa domáhal určenia neexistencie záložného práva k nehnuteľnostiam, odvolací súd uvádza nasledovné. Predpokladom úspešnosti určovacej žaloby podľa ustanovenia § 137 písm. c) CSP je, že sporové strany majú vecnú legitimáciu a na požadovanom určení je naliehavý právny záujem. Vo všeobecnosti sa vychádza z toho, že naliehavý právny záujem na podaní určovacej žaloby je daný vtedy, ak je daný aktuálny stav objektívnej právnej neistoty medzi žalobcom a žalovaným, ktorým je jasné ohrozenie právneho postavenia žalobcu a ktorý nemožno odstrániť inými prostriedkami. Pritom nie je dôležité, ako táto neistota vznikla. Posúdenie právneho záujmu je otázkou právnej kvalifikácie týchto pomerov, ktoré sú ohrozené neistotou. Určovacia žaloba predpokladaná ustanovením § 137 písm. c) CSP je preventívneho charakteru a má miesto jednak tam, kde možno pomocou nej eliminovať stav ohrozenia práva alebo neistoty v právnom vzťahu a k zodpovedajúcej náprave nemožno dospieť inak, jednak v prípadoch, v ktorých určovacia žaloba účinnejšie než iné právne prostriedky vystihuje obsah a povahu príslušného právneho vzťahu a jej prostredníctvom možno dosiahnuť úpravu, tvoriacu určitý právny rámec, ktorý je zárukou odvrátenia budúcich sporov strán. Žalobca nemá naliehavý právny záujem na určení v zmysle podanej žaloby, keď ani prípadné vyhovenie žalobe nič nezmení na jeho právnom postavení, lebo nezíska akékoľvek lepšie právne postavenie. Naliehavý právny záujem na požadovanom určení je navyš daný iba v prípade, ak požadované určenie definitívne vyrieši stav právnej neistoty a naopak, nie je daný v prípade, ak by rozhodnutie súdu mohlo vyvolať ďalšie spory.

19. Nepreukázaná existencia naliehavého právneho záujmu v čase rozhodovania súdu vedie k zamietnutiu určovacej žaloby. Naliehavý právny záujem musí preukázať žalobca. Povinnosť žalobcu preukázať naliehavý právny záujem znamená aj to, že žalobca je povinný uviesť v žalobe skutkové tvrdenia o tom, že naliehavý právny záujem je daný. Na preukázanie týchto tvrdení je povinný navrhnuť dôkazy. Náležité odôvodnenie naliehavého právneho záujmu na žalovanom určení je potrebné skúmať so zreteľom na individuálne okolnosti prípadu, predovšetkým so zreteľom na cieľ sledovaný podaním určovacej žaloby a konečný zmysel žalobcom navrhovaného rozhodnutia. Prívlastok naliehavý chápeme tak, že právny záujem má dostatočnú intenzitu. Naliehavosť sa prejaví v tom, že určovací rozsudok bude pre žalobcu podstatným spôsobom užitočný. Naopak, naliehavosť nie je daná, ak má žalobca k dispozícii iný spôsob ochrany tvrdeného práva. Je preto primárnou povinnosťou všeobecných súdov, aby sa pri rozhodovaní o určovacej žalobe vysporiadali najprv s otázkou (ne)existencie naliehavého právneho záujmu žalobcu. O vecnej opodstatnenosti žaloby môžu rozhodovať až po zistení, že naliehavý právny záujem je daný. Ústavný súd vo svojej doterajšej judikatúre už vyslovil právny názor, podľa ktorého, ak všeobecné súdy postupujú tak, že rozhodnú o vecnej opodstatnenosti určovacej žaloby bez toho, aby dospeli k záveru o existencii naliehavého právneho záujmu žalobcu, porušia tým základné právo na súdnu ochranu ďalšieho účastníka konania [spravidla žalovaného (II. ÚS 382/2010)].

20. Z napadnutého rozhodnutia je zrejmé, že súd prvej inštancie žalobu zamietol z dôvodu, že žalobca neunesol dôkazné bremeno preukázania svojej aktívnej vecnej legitimácie a naliehavého právneho záujmu. Konajúci súd zastával názor, že na žalobu o určenie neexistencie záložného práva sú aktívne legitimovaní len záložca a záložný veriteľ. Uviedol, že žalobca ako veriteľ nedisponuje vymáhateľnou pohľadávkou voči vlastníkovi nehnuteľnosti, a teda nie je aktívne legitimovaným subjektom na žalobu o určenie neexistencie záložného práva k nehnuteľnostiam. Poukázal na to, že aj keby bola rozsudkom súdu určená neexistencia záložného práva žalovaného 2/ k nehnuteľnostiam žalovaného 1/ a rozsudok by bol podkladom pre výmaz záložného práva žalovaného 2/, žalobca by nemohol viesť výkon rozhodnutia predajom nehnuteľností z dôvodu, že nemá titul pre výkon rozhodnutia - exekučný titul. Z uvedeného dôvodu žalobca nemá na požadovanom určení naliehavý právny záujem, pretože ani v prípade vyhovenia žalobe, by nemohlo dôjsť k odstráneniu právnej neistoty v jeho právnom postavení, alebo k zamedzeniu ním tvrdeného ohrozenia jeho práva z dôvodu, že k dátumu rozhodnutia nedisponuje vykonateľným rozhodnutím súdu. Odvolací súd sa s takýmto odôvodnením stotožňuje.

21. Pokiaľ ide o otázku vecnej legitimácie v konaní o určenie (ne)existencie záložného práva, odvolací súd dáva do pozornosti rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 21Cdo 679/2001 zo dňa 3. apríla 2002, podľa ktorého v konaní o určenie, či tu záložné právo je alebo nie je, sú vecne legitimovaní záložný veriteľ, ktorý má pohľadávku zabezpečenú sporným záložným právom a záložný dlžník, ktorý je vlastníkom zálohu. Rovnako dáva do pozornosti odvolací súd rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 21Cdo 1921/2009 zo dňa 28.04.2011, podľa ktorého v konaní, ktorého predmetom je určenie, či tu záložné právo je či nie, sú nositeľmi práv a povinností, o ktoré v konaní ide, záložný veriteľ,

ktorý má pohľadávku zabezpečenú sporným záložným právom a záložný dlžník, ktorý je vlastníkom (majiteľom) predmetu sporného záložného práva (t.j. zálohu). Právnej sféry ďalších osôb (napr. záložcu, dlžníka, voči ktorému má záložný veriteľ pohľadávku zabezpečenú sporným záložným právom) sa toto konanie netýka, pretože výsledok konania (rozhodnutia súdu o tom, či tu záložné právo je alebo nie je) nemôže mať - na rozdiel od záložného dlžníka - na ich právne pomery žiadny vplyv. S poukazom na uvedené odvolací súd považoval za správny záver konajúceho súdu, že žalobca nemá v danom prípade aktívnu vecnú legitimáciu domáhať sa určenie neexistencie práva.

22. Za nedôvodnú odvolací súd považoval námietku žalobcu o tom, že súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil tvrdený a preukazovaný naliehavý právny záujem. Odvolací súd zastáva názor, že naliehavý právny záujem žalobcu na požadovanom určení nie je daný z dôvodu, že doposiaľ nedisponuje vymáhateľnou pohľadávkou voči žalovanému 1/ a prípadným vyhovujúcim rozsudkom by nedošlo k odstráneniu právnej neistoty v právnom postavení žalobcu alebo k zamedzeniu ním tvrdeného ohrozenia jeho práva. Odvolací súd sa stotožnil s právnym názorom súdu prvej inštancie, že ani právoplatné rozhodnutie vo veci vedenej na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 1CbZm/24/2015 by neznamenal existenciu vykonateľného rozhodnutia, a to ani v čase podania žaloby, ani v čase rozhodovania súdu. Odvolací súd dáva do pozornosti, že s tvrdením žalobcu, podľa ktorého naliehavý právny záujem je u neho daný, pretože rozhodnutie súdu, ktorého sa žalobca domáha je bez všetkého podkladom pre vykonanie zmeny zápisu záložného práva (v tomto prípade jeho výmazu) v katastri nehnuteľností a je spôsobilou listinou na zápis v katastri nehnuteľností záznamom bez ďalšieho a túto je príslušný Okresný úrad a jeho katastrálny odbor povinný akceptovať, sa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia vysporiadal súd prvej inštancie, keď uviedol, že aj keby bola rozsudkom súdu určená neexistencia záložného práva žalovaného 2/ k nehnuteľnostiam žalovaného 1/ a rozsudok by bol podkladom pre výmaz záložného práva žalovaného 2/, žalobca by nemohol viesť výkon rozhodnutia predajom nehnuteľností z dôvodu, že nemá titul pre výkon rozhodnutia - exekučný titul. Žalobca v podanom odvolaní neuviedol žiadnu relevantnú argumentáciu, ktorá by spochybňovala uvedený záver konajúceho súdu. Odvolací súd preto považoval za správny záver súdu, že žalobca nemá na požadovanom určení naliehavý právny záujem, pretože ani v prípade vyhovie žalobe, by nemohlo dôjsť k odstráneniu právnej neistoty v jeho právnom postavení alebo k zamedzeniu ním tvrdeného ohrozenia jeho práva z dôvodu, že k dátumu rozhodnutia nedisponuje vykonateľným rozhodnutím súdu. Napadnutý rozsudok pritom odvolací súd nepovažuje v tomto smere za protirečivý, naopak, súd prvej inštancie zrozumiteľne vysvetlil prečo mal za to, že právoplatné rozhodnutie súdu v konaní sp. zn. 1CbZm/24/2015 by nezakladalo dôvodnosť žaloby žalobcu v tomto konaní, keď ani právoplatné rozhodnutie v uvedenej veci by neznamenal existenciu vykonateľného rozhodnutia.

23. Skutočnosť na ktorú poukazoval v odvolaní žalobca, a síce, že sa pôvodne žalobou domáhal určenia neplatnosti záložnej zmluvy, avšak po zmene právnej úpravy sa musí v tomto konaní domáhať len určenia, či tu právo je alebo nie je, je podľa názoru odvolacieho súdu v danom prípade irelevantná. Žalobca podaním zo dňa 20.10.2017 požiadal o pripustenie zmeny žaloby tak, že nežiadal pôvodné určenie neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva zo dňa 29.10.2013 ale žiadal určiť neexistenciu záložného práva k nehnuteľnostiam. Súd prvej inštancie zmenu žaloby pripustil uznesením na pojednávaní dňa 24.07.2018. Predmetom konania sa teda po pripustení zmeny žaloby súdom, stal nárok na určenie neexistencie záložného práva, pričom žalobca bol pre úspech v spore v prvom rade povinný preukázať svoj naliehavý právny záujem na požadovanom určení a vecnú legitimáciu strán sporu. Keďže žalobca v tomto smere dôkazné bremeno neunesol, konajúci súd postupoval správne, keď sa samotnou záložnou zmluvou bližšie nezaoberal. Z tohto dôvodu odvolací súd považoval za irelevantnú odvolaciu argumentáciu žalobcu zaoberajúcu sa tvrdenou neplatnosťou záložnej zmluvy.

24. Na záver považuje odvolací súd za potrebné doplniť, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom konaní, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 16.11.2011, sp. zn. 6 Cdo 145/2011).

25. Odvolací súd s ohľadom na vyššie uvedené odvolanie žalobcu proti I. výroku napadnutého rozhodnutia v zmysle § 386 písm. c) CSP odmietol a v časti II. a III. výroku napadnutý rozsudok

Okresného súdu Bratislava I č.k. 38Cb/134/2015-438 zo dňa 11.06.2019 v znení opravného uznesenia č.k. 38Cb/134/2015-488 zo dňa 27.01.2021 v zmysle § 387 ods. 2 CSP potvrdil ako vecne správny.

26. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté v súlade s § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovaný 2/ má proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu a žalovaný 1/ nemá proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania, pretože mu žiadne nevznikli.

27. O výške náhrady trov konania rozhodne zmysle § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

28. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).